

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยชุดกิจกรรม  
การเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์  
ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียน  
มาตรฐานสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6\*

A DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION ABILITY WITH THE  
LEARNING PACKAGES OF ‘CULTURAL WISDOM HERITAGE, KALASIN  
PROVINCE’ AND READING PROCESS TOWARDS THE PROGRAM FOR  
INTERNATIONAL STUDENT ASSESSMENT (PISA) FOR GRADE-6  
STUDENTS

อภิเชษฐ์ ศรีงามเมือง<sup>1</sup> และ ณัฐกฤตา นามมนตรี<sup>2</sup>

Aphichet Sringammueang<sup>1</sup> and Nutkritta Nammontree<sup>2</sup>

<sup>1-2</sup>หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>1-2</sup>Master of Education Program in Teaching Thai Language and Literature,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University, Thailand

Corresponding Author's Email: aphichetdonchan@gmail.com

วันที่รับบทความ : 20 พฤษภาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 2 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2569

Received 20 May 2026; Revised 2 June 2026; Accepted 4 June 2026

Citation:



\* อภิเชษฐ์ ศรีงามเมือง และ ณัฐกฤตา นามมนตรี. (2569). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(4), 185-202.

Aphichet Sringammueang and Nutkritta Nammontree. (2026). A Development Of Reading Comprehension Ability With The Learning Packages Of ‘Cultural Wisdom Heritage, Kalasin Province’ And Reading Process Towards The Program For International Student Assessment (Pisa) For Grade-6 Students.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(4), 185-202.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับการกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน (2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 เรื่อง (3) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และ (4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test for Dependent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า (1) นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.77 (*S.D.* = 3.02) และ หลังเรียนเท่ากับ 25.74 (*S.D.* = 1.52),  $t(38) = 17.10, p < .001$  (2) ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยมีค่า  $E_1/E_2$  เท่ากับ 87.14 / 85.81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ (3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อ ชุดกิจกรรมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 (*S.D.* = 0.56)

**คำสำคัญ:** การอ่านจับใจความสำคัญ, ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม, PISA, การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรม

## Abstract

There were 2 objectives in this study: (1) to compare the ability of reading comprehension of Grade 6 Students in pre- and post-learning activities through the learning packages of ‘Cultural Wisdom Heritage, Kalasin Province’ and the reading process towards the Programme for International Student Assessment (PISA), and (2) to explore the students’ opinions toward the learning activities. With the cluster sampling procedure, the sample group was 39 students in Grade

6 Students at Bansiyaeksomdet School, Somdet District, Kalasin province. There were 4 research tools; those were, (1) 6 lesson plans of 12 hours, (2) 6 learning packages, (3) reading comprehension tests, and (4) a questionnaire of students' opinions. The statistical analysis comprised means, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The findings revealed that (1) the students' ability of reading comprehension from post-learning was higher than the pre-learning, with the statistical significance at .01. Their mean scores in the pre-learning were 19.77 (*S.D.* = 3.02) while the post-learning scores were 25.74 (*S.D.* = 1.52),  $t(38) = 17.10$ ,  $p < .001$ . (2) The learning packages showed the efficiency along its criteria at  $E_1/E_2 = 87.14 / 85.81$ , which is higher than the standard criteria at 80/80. (3) The students showed their opinions of the learning packages with the highest degree, with the mean scores of 4.57 (*S.D.* = 0.56).

**Keywords:** Reading Comprehension Ability, Learning Packages, Intangible Cultural Heritage, PISA, Culturally Responsive Pedagogy

## บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว “ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน” (Reading Literacy) ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงความสามารถในการอ่านออกและแปลความหมายได้เท่านั้น แต่ยังก้าวไปสู่ทักษะในการวิเคราะห์ ประเมินค่า และประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) อย่างไรก็ตาม การจะยกระดับสมรรถนะการอ่านให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดได้นั้น การจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับ “ทุนทางวัฒนธรรม” และวิถีชีวิตของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด (Ladson-Billings, 1995; Gay, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การยูเนสโก (UNESCO, 2003) และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 ที่ให้ความสำคัญกับการนำมรดกภูมิปัญญามาเป็นฐานในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ดังนั้น การบูรณาการกระบวนการอ่านระดับสากลเข้ากับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยลดความรู้สึกล้มเหลวกับบทอ่าน และส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึกของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนเกิดความตระหนักรู้ ภาควิชา และพร้อมที่จะสืบสานรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเองอย่างยั่งยืน

สถานการณ์ด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนไทยในปัจจุบันถือเป็นประเด็นปัญหาที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทักษะการอ่านขั้นสูง ดังปรากฏจากผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ประจำปี พ.ศ.2565 ซึ่งพบว่านักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านเพียง 379 คะแนน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิก OECD ที่ 476 คะแนน ถึง 97 คะแนน นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มย้อนหลัง 10 ปี (พ.ศ. 2555-2565) ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านมีอัตราการถดถอยอย่างต่อเนื่อง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2568) สถานการณ์ระดับชาติดังกล่าวสอดคล้องกับสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และรายงานผลด้านการอ่านของโรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ จากการประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ประจำปี 2567 โดยใช้แบบประเมินการอ่านและการเขียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งระบุว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกือบครึ่งหนึ่ง (อัตราส่วน 9 ใน 20 คน) มีความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่องอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา (เครือวัลย์ ชินโสสม, 2567; โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ, 2567ก)

เมื่อพิจารณาลงมาสู่บริบทในระดับพื้นที่และสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และภาษาถิ่น เช่น ภาษาไทยลาว และภาษาผู้ไทย พบข้อบ่งชี้สำคัญจากรายงานการประเมินของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ว่า สัดส่วนนักเรียนในกลุ่มที่ต้องปรับปรุงมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีความสามารถระดับดีและดีมาก (อัตราส่วน 9 ต่อ 11 คน หรือคิดเป็นนักเรียนกลุ่มที่ต้องปรับปรุงสูงถึงร้อยละ 45) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างเร่งด่วน (เครือวัลย์ ชินโสสม, 2567; โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ, 2567ก)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แม้เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาจะมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านและการใช้ภาษาไทย ทว่าในทางปฏิบัติสถานศึกษายังขาดการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยอย่าง

เป็นรูปธรรม แม้จะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า เช่น ตำนานเมืองฟ้าแดดสงยาง ผ้าไหมแพรวา โปงลาง ชุมภาพสินธุ์ และประเพณีบุญคุณลานปราสาททอง ข้าว การขาดความเชื่อมโยงระหว่างบทเรียนกับวิถีชีวิตจริงดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ (โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ, 2567ข)

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านการอ่าน พบช่องว่างของการวิจัย (Research Gap) ที่สำคัญคือ การศึกษาส่วนใหญ่มักดำเนินการแบบแยกส่วน งานวิจัยที่พัฒนาระบบการอ่านตามแนวทาง PISA มักใช้บทความทั่วไปซึ่งไกลจากบริบทผู้เรียน ขณะที่งานวิจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมักเน้นเพียงการอนุรักษ์สืบสาน ส่งผลให้งานวิจัยที่บูรณาการทั้งสองส่วนอย่างเป็นระบบยังมีจำกัด การนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็น “ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์” จึงเป็นกลไกสำคัญในการลดอุปสรรคความไม่คุ้นเคยต่อบทอ่าน ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงลึกและการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงของผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาและเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) โดยมุ่งหวังว่าผลการวิจัยจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานสากล ทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการประยุกต์ใช้จัดการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า และเกิดความภาคภูมิใจในการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล

### สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) อยู่ในระดับมากขึ้นไป

### การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการอ่านตามมาตรฐานสากล (PISA) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญเป็นกระบวนการค้นหาสาระหลักทำความเข้าใจเนื้อเรื่องให้ลึกซึ้ง และตีความเรื่องราวได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถยกระดับสมรรถนะดังกล่าวได้โดยใช้กระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ที่มุ่งเน้นความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความคล่องของการอ่าน (Reading Fluency) 2) การรู้ตำแหน่งสารสนเทศ (Locating Information) 3) การมีความเข้าใจในบทอ่าน (Understanding) และ 4) การประเมินและสะท้อนความคิดเห็นต่อบทอ่าน (Evaluating and Reflecting) โดยนำหลักการเหล่านี้มาพัฒนาเป็น “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้” ซึ่งเป็นสื่อการสอนสำเร็จรูปที่ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

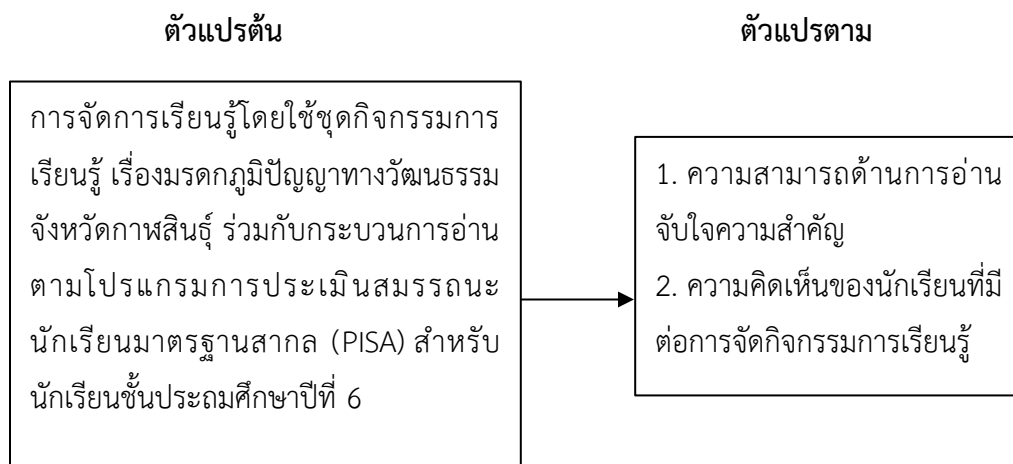
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรม มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นองค์ความรู้และการปฏิบัติที่สะท้อนถึงความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชน การนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมา

บูรณาการเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรม (Culturally Responsive Pedagogy: CRP) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนมุมมองจากที่เคยมองวัฒนธรรมเป็นอุปสรรค มาเป็น “ทุนทางปัญญา” ในห้องเรียน การนำบริบทวัฒนธรรมที่ผู้เรียนคุ้นเคยมาใช้เป็นเนื้อหา (Content) ในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับทักษะการคิดวิเคราะห์และการตีความเนื้อหาในระดับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. ทิศทางงานวิจัยของประเทศไทยในปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการศึกษางานวิจัยหลังปี พ.ศ. 2563 พบว่า ทิศทางของการจัดการศึกษาไทยมุ่งเน้นการนำบริบทท้องถิ่นมาบูรณาการกับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ มาลินี สร้อยดอกไม้ (2564) และ ยุพาพรธณ มากมูล (2567) ที่พบว่า การนำข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคงทนในการเรียนรู้ และสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น นอกจากนี้ ทิศทางการพัฒนาวัฒนธรรมการอ่านยังให้ความสำคัญกับการนำแนวทางของ PISA มาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ ดังเช่นงานวิจัยของ เกศศิณี ทาระเนตร์ และคณะ (2567) ที่ยืนยันว่า การใช้แบบฝึกทักษะตามแนวทาง PISA ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสง่า วงศ์ไชย (2565) ระบุว่า การบูรณาการบริบทชุมชนเข้ากับกระบวนการคิดขั้นสูงจึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของไทยให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยเดิมมักแยกส่วนระหว่างการพัฒนาการอ่านตามแนวทาง PISA ที่ใช้บทความทั่วไป กับการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เน้นเพียงการอนุรักษ์ การวิจัยนี้จึงเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการโดยบูรณาการ 3 มิติ ได้แก่ 1) กระบวนการอ่าน PISA 2) การสอนที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรม (CRP) และ 3) การออกแบบการเรียนรู้เชิงระบบ การบูรณาการดังกล่าวนำไปสู่นวัตกรรม “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์” ที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นฐานข้อมูลในการฝึกทักษะการอ่านขั้นสูง เพื่อความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามอย่างชัดเจน ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) ตามแนวทางของมนตรี วงษ์สะพาน (2563) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน (Extraneous Variables) เพื่อให้มั่นใจว่าผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้นเกิดจากนวัตกรรมอย่างแท้จริง โดยควบคุมระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เท่าเทียมกันตามโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ควบคุมสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีความพร้อมต่อการเรียนรู้ และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวผู้วิจัยเองทั้งหมด เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากความแตกต่างของผู้สอน ซึ่งมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 6 ห้องเรียนรวมทั้งสิ้น 229 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านสีแยกสมเด็จ จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

**การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับจัดกิจกรรมและเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. **แผนการจัดการเรียนรู้** เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. **ชุดกิจกรรมการเรียนรู้** เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 เรื่อง ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556)

3. **แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ** ลักษณะแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ ผ่านการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ Rovinelli และ Hambleton การวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ตามวิธีการของ วิทนีและซาเบอร์ (Whitney & Sabers, 1970 อ้างถึงใน มนตรี วงษ์สะพาน, 2563) และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.907 สำหรับการประเมินแบบทดสอบผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Analytic Scoring Rubrics) ตามกรอบแนวคิดการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) โดยแบ่งระดับการให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) คะแนนเต็ม (Full Credit) สำหรับคำตอบที่ถูกต้อง ครบถ้วน มีการอ้างอิงข้อมูลและให้เหตุผลเชิงตรรกะชัดเจน 2) คะแนนบางส่วน (Partial Credit) สำหรับคำตอบที่ถูกต้องในสาระสำคัญบางประเด็น แต่อธิบายเหตุผลไม่ครบถ้วน และ 3) ไม่มีคะแนน (No Credit) สำหรับคำตอบที่คลาดเคลื่อน ขาดเหตุผลสนับสนุน หรือไม่ตอบคำถาม

4. **แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน** ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 10 ข้อ ครอบคลุม 4 ด้านหลัก ผ่านการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

**การเก็บรวบรวมข้อมูล** ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ จากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับ

กระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 6 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นจึงดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบ คูณตามโครงสร้างเดิม และให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็น

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและระดับความคิดเห็น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ( $E_1/E_2$ ) ตามเกณฑ์ 80/80 โดยคำนวณจากประสิทธิภาพของกระบวนการ ( $E_1$ ) ซึ่งประเมินจากคะแนนระหว่างเรียนที่นักเรียน ได้จากการทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญในชุดกิจกรรมทั้ง 6 เรื่อง (คะแนนเต็ม 120 คะแนน) และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ( $E_2$ ) ซึ่งประเมินจากคะแนนการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)
3. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test for Dependent Samples)

### ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ จากการทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.77 (S.D. = 3.02) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.74 (S.D. = 1.52) โดยผลการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t(38) = 17.10, p < .001$ ) นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล มีประสิทธิภาพ ( $E_1/E_2$ ) เท่ากับ 87.14 / 85.81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ดังแสดงในตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

| การทดสอบ  | จำนวน | คะแนนเต็ม | ค่าเฉลี่ย | S.D. | t       | p      |
|-----------|-------|-----------|-----------|------|---------|--------|
| ก่อนเรียน | 39    | 30        | 19.77     | 3.02 | 17.10** | < .001 |
| หลังเรียน | 39    | 30        | 25.74     | 1.52 |         |        |

\*\* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**  
จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.57$ , S.D. = 0.56)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 4.62$ , S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ด้านความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ( $\bar{X} = 4.58$ , S.D. = 0.49) และด้านความเหมาะสมของสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ( $\bar{X} = 4.54$ , S.D. = 0.71) ดังแสดงในตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายด้าน

| รายการประเมิน (ด้าน)                                    | ค่าเฉลี่ย<br>( $\bar{X}$ ) | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|---------------------------------------------------------|----------------------------|------|------------------|
| 1. ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ | 4.62                       | 0.51 | มากที่สุด        |
| 2. ด้านความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม   | 4.58                       | 0.49 | มากที่สุด        |
| 3. ด้านประสิทธิผลของกระบวนการเรียนรู้                   | 4.56                       | 0.47 | มากที่สุด        |
| 4. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและบทอ่าน                   | 4.55                       | 0.55 | มากที่สุด        |

|                                                |      |      |           |
|------------------------------------------------|------|------|-----------|
| 5. ด้านความเหมาะสมของสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ | 4.54 | 0.71 | มากที่สุด |
| รวม                                            | 4.57 | 0.56 | มากที่สุด |

## อภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่าความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ยังลดลงจาก 3.02 เหลือเพียง 1.52 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลลดลงและมีช่องว่างความสามารถที่แคบลง ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้จาก 2 ปัจจัยหลัก คือ 1) การออกแบบชุดกิจกรรมอย่างเป็นระบบตามแนวทาง PISA การจัดกิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการกำกับตนเองทางความคิดในกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล การประยุกต์ใช้กรอบ PISA ยังช่วยพัฒนาทักษะการตัดสินใจและการเชื่อมโยงข้อมูลจากหลายมิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร เหล่ารอด (2565) และ สุภาภรณ์ ทาวิ (2565) ที่ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะการอ่านจะเกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพเมื่อใช้ชุดการเรียนรู้ที่ออกแบบตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ 2) การใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรม (CRP) โดยการนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์มาเป็นฐานในการอ่าน ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกใกล้ชิดกับเนื้อหาและใช้ประสบการณ์เดิมเป็นฐานการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนกลุ่มอ่อนสามารถประมวลผลได้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Gay, G. (2010) ตลอดจนงานวิจัยของ มาลินี สร้อยดอกไม้ (2564) และ Wulandari, A. A., et al. (2020) ที่ระบุว่า การใช้บริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยเพิ่มความหมายในการเรียนรู้ เพิ่มความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และทำให้การถ่ายโอนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปสู่สถานการณ์ใหม่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้เนื้อหาทั่วไป

2. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่นักเรียนให้คะแนนความพึงพอใจสูงสุด คือ การสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สามารถอธิบายได้ว่า แม้กระบวนการตั้งคำถามและแบบทดสอบตามแนวทาง PISA จะมีความท้าทายสูงและต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงลึก แต่เมื่อนำมาบูรณาการกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวผู้เรียน กลับทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการ

เรียนรู้ เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและการอภิปรายร่วมกัน ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความสนุกสนานและตระหนักถึงคุณค่าของมรดกภูมิปัญญาของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และส่งผลให้เกิดการพัฒนาเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนภาษาไทยได้อย่างยั่งยืน

3. ข้อจำกัดของการวิจัยและการขยายผลสู่บริบทอื่น แม้การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิด PISA เข้ากับ CRP จะมีประสิทธิภาพ แต่การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านรูปแบบการวิจัยที่เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยไม่มีกลุ่มควบคุม ผลลัพธ์จึงอาจจำกัดอยู่ในบริบทเฉพาะของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของนวัตกรรมให้หนักแน่นยิ่งขึ้น ในอนาคตควรนำโมเดลนี้ไปขยายผลสู่บริบทอื่น เช่น ประยุกต์ใช้กับมรดกภูมิปัญญาในภูมิภาคอื่น ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้น หรือใช้รูปแบบการวิจัยที่มีกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือและครอบคลุมในระดับที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

## องค์ความรู้ใหม่

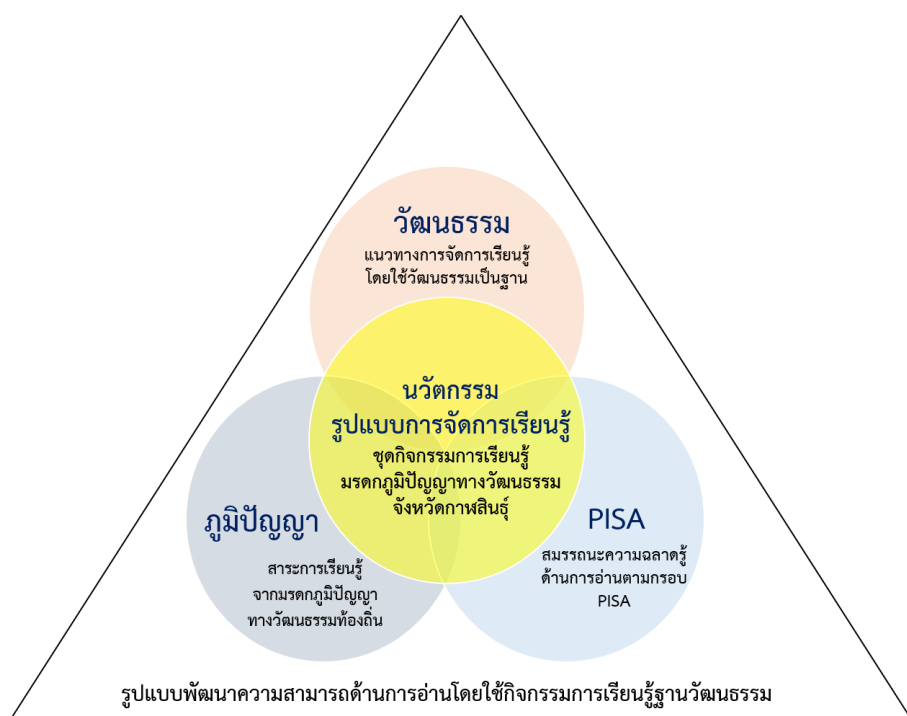
จากการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมเป็น โมเดลนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงบริบทท้องถิ่น (ICH-Based Innovative Pedagogical Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการมิติสำคัญ 3 ประการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและมีความสัมพันธ์กัน ได้แก่

1. ด้านวัฒนธรรม (Culture) ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้บนฐานวัฒนธรรม เป็นแกนกลางในการออกแบบกิจกรรม เพื่อเชื่อมโยงบทเรียนกับประสบการณ์ของผู้เรียน ลดอุปสรรคด้านความเข้าใจ และสร้างความหมายของการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง

2. ด้านภูมิปัญญา (Local ICH) เลือกใช้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นเนื้อหาหลัก เพื่อกระตุ้นความสนใจ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสาระที่มีความซับซ้อนได้ง่ายขึ้นผ่านบริบทที่คุ้นเคยและมีความหมายต่อตนเอง

3. ด้านมาตรฐานสากล (PISA) มุ่งพัฒนาสมรรถนะการอ่านตามกรอบการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ผ่านกระบวนการอ่าน 4 ขั้นตอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับสูง การตีความอย่างลึกซึ้ง และการประเมินค่าสาระอย่างมีเหตุผล

กลไกการทำงานของโมเดลนี้ คือการใช้ “ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม” เป็นฐานรากหรือสะพานเชื่อมเพื่อยกระดับและขับเคลื่อนผู้เรียนไปสู่การพัฒนา “สมรรถนะระดับสากล” ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างยั่งยืนเมื่อนำองค์ประกอบทั้งสามมิติมาบูรณาการร่วมกัน จึงเกิดเป็น “นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงบริบทท้องถิ่น” ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 โมเดลนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงบริบทท้องถิ่น  
(ICH-Based Innovative Pedagogical Model)

### สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) มีประสิทธิภาพ

( $E_1/E_2$ ) เท่ากับ 87.14/85.81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.57) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถยกระดับความสามารถด้านการอ่านและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ได้จริง

**1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

**1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม** มรตกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับกระบวนการอ่านตามแนวทางของโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล ควรเน้นการฝึกให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ตีความ ประเมิน และบูรณาการข้อมูลจากสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงที่สอดคล้องกับสมรรถนะสากล

**1.2 ครูผู้สอน** ควรดูแลและให้คำแนะนำผู้เรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มุ่งเน้นการอ่านจับใจความและการอภิปรายเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

**1.3 การจัดลำดับเวลาและขั้นตอนของชุดกิจกรรม** ให้เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป เพื่อให้ นักเรียนมีสมาธิ มีส่วนร่วม และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามหลักการจัดการเรียนรู้

**1.4 ครูผู้สอน** ควรศึกษาเนื้อหา วิธีการ และแนวทางการใช้ชุดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รวมถึงเตรียมอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

**2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**

**2.1** ควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมที่บูรณาการเนื้อหาท้องถิ่นในสาขาอื่น ๆ เช่น วรรณกรรมพื้นบ้าน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หรือศิลปหัตถกรรม โดยใช้กระบวนการอ่านตามแนวทางของโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความลึกซึ้งในการเรียนรู้

**2.2** ควรพัฒนานวัตกรรม สื่อการสอน หรือรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ครอบคลุมการอ่าน การเขียน การพูด และการคิดวิเคราะห์ โดยสอดคล้องกับกรอบการประเมินสมรรถนะของโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล

**2.3** ควรมีการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ของการใช้ชุดกิจกรรมในระดับชั้นหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โดยอ้างอิงตามแนวทางของโปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล รวมถึงการเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากครูและผู้ปกครอง เพื่อสะท้อนมุมมองที่รอบด้านและช่วยพัฒนาชุดกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

## กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปี 2568 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และโครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (เอกสารรับรองโครงการวิจัย เลขที่การรับรอง 212-101/2568)

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เกศศิณี ทาระเนตร์ และน้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์. (2567). การพัฒนาความสามารถด้านการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคชี้้นำการอ่าน SQRC ร่วมกับแบบฝึกทักษะตามแนวทางการทดสอบ PISA. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 25(1), 81-97.
- เครือวัลย์ ชินโสเม. (2567). รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการอ่าน การเขียน ปีการศึกษา 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. กาฬสินธุ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-20.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.2559. (2559). *ราชกิจจานุเบกษา*. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2568 จาก <https://ratchakitcha.soc.go.th/>
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). *พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- มาลินี สร้อยดอกไม้. (2564). ผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประจวบคีรีขันธ์เป็นสื่อในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 14(2), 135-145.

- ยุพาพรรณ มากมูล. (2567). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด เพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนบ้านสี่แยกสมเด็จ. (2567ก). รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการอ่าน การเขียน ปีการศึกษา 2566. กาสินธุ์: โรงเรียนบ้านสี่แยกสมเด็จ.
- โรงเรียนบ้านสี่แยกสมเด็จ. (2567ข). แผนพัฒนาการศึกษาปีการศึกษา 2567-2570. กาสินธุ์: โรงเรียนบ้านสี่แยกสมเด็จ.
- สง่า วงศ์ไชย. (2565). นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนภูมิปัญญาทางภาษาสำหรับครูยุค 4.0. *Journal of Modern Learning Development*, 7(8), 399-413.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *กรอบการประเมินด้านการอ่าน PISA*. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2568 จาก <https://drive.google.com/file/d/1botJFnByCHQhDQ2fLD80Hrm354nTEEnP/view>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2568). *ผลการประเมิน PISA 2022 คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ (ฉบับสมบูรณ์)*. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2568 จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa2022-fullreport/>
- สิรินรัตน์ น้อยเจริญ. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาพร เหล่ารอด. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดกระบวนการ เรียนรู้ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ใน *การ ค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาภรณ์ ทาวี. (2565). การพัฒนาชุดการเรียนรู้การอ่านจับใจความตามแนวทางการอ่าน ออกเขียนได้อย่างสมดุลสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. ใน *รายงานการวิจัย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Beiler, I. R. & Villacañas De Castro, L. S. (2025). Translanguaging and culturally sustaining pedagogies: A mutually dependent relationship? *Foreign Language Annals*, 58(1), 159-181.

- Gay, G. (2010). Acting on beliefs in teacher education for cultural diversity. *Journal of Teacher Education*, 61(1-2), 143–152.
- Helen, M., Yukamana, H. & Mayasari, S. (2025). Developing local culture-based instructional materials of English reading for social welfare learners. *Journal of Language and Literature Studies*, 5(2).
- Ladson-Billings, G. (1995). Toward a theory of culturally relevant pedagogy. *American Educational Research Journal*, 32(3), 465–491.
- UNESCO. (2003). *Convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage*. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2568 จาก <https://ich.unesco.org/en/convention>
- Wulandari, A. A., Vianty, M., & Fiftinova. (2020). Using local culture as teaching materials for improving students' reading comprehension. *PROJECT (Professional Journal of English Education)*, 3(4), 510–516.